

Zpravodaj

Ročník 10 - č. 3/2024

Vážení spoluobčané,

Vstupujeme do posledního čtvrtletí roku 2024. Chtěla bych Vás informovat, tak jak to pravidelně činím, o dění v našich obcích. V současné době pokračují práce na **rekonstrukci budovy Základní školy** v Olešce. Zhotovitelem této akce je firma ABP Holding a.s., které jsme 22.7.2024 předali staveniště – budovu ZŠ a od té doby zde probíhají stavební práce. Stavební dozor a zajištění BOZP nám zajišťuje Ing. Jan Bříza. Byl zde zároveň proveden mykologický průzkum, který zjistil 2 trámy napadené hnilobou, tyto trámy budou nahrazeny ocelovými. Byly odkryty stropy, kde byla ve třídách v přízemí objevena klenba, která bude obnovena. V 1. patře byl odkryt strop až na trámy, ale po diskuzi s odborníky, trámy budou zakryty z důvodu zpevnění podlaží v prostorách půdy. Jsou vybourány podlahy ve třídách, kde se zároveň posouvají dveře. Maximální kapacita budovy je stanovena na 90 dětí. Budou zde 3 třídy, v přízemí 1 třída, šatna, sociální zařízení, jídelna a výdejna jídla. V 1. patře budou 2 třídy, zázemí pro učitele a sociální zařízení. V prostorách současné půdy bude kabinet, sociální zařízení a velká prostorná aula, která může být využívána jako prostor pro cvičení nebo různé společenské akce.

Obec Oleška si podala žádost k 30.9.2024 o zapsání olešecké školy do Rejstříku škol. V případě vyhovění naší žádosti z KÚSK a ministerstva školství a vyřešením personálního zajištění školy bude zřizovatelem školy v Olešce obec Oleška, eventuálně město Kostelec nad Černými lesy.

Obdrželi jsme dotaci na **rekonstrukci společenského domu (hasičárny) na Bulánce** v maximální výši 10 000 000,- Kč. V současné době je zveřejněno výběrové řízení na zhotovitele této akce.

Po odsouhlasení dodavatelské firmy zastupitelstvem obce Oleška a výběru technického dozoru a BOZP, chceme ještě v letošním roce začít se stavebními pracemi na této budově. Nyní chystáme podmínky pro úplné vyklizení tohoto objektu – nákup kontejneru, do kterého bulánečtí hasiči přestěhují, v rámci brigády, vše potřebné.

Měření rychlosti v Olešce pomocí radaru je v průběhu jednání s městem Říčany. Za předpokladu přijatelných podmínek na provozování této činnosti a odsouhlasením na ZO, bude s městem Říčany uzavřena veřejnoprávní smlouva, která zajistí měření rychlosti v obci Oleška.

Dotaci na zpomalovací ostrůvek a přechod pro chodce u hřbitova jsme nezískali. Zvažujeme, že se do této akce pustíme bez podpory dotace.

Návrh řešení situace **úpravy chodníku** v obci Oleška, **v zatáčce proti kostelu** u čp. 18, byl předán k posouzení ŘSD. Očekávané kladné stanovisko nám umožní úpravy chodníku včetně instalace svodidel, což by mělo dále přispět ke zvýšení bezpečnosti občanů.

Od 17.10.2024 do 7.11.2024 bude úplně **uzavřena silnice z křižovatky v Olešce u prodejny směr Králka**, včetně křižovatky na Králce z důvodu rekonstrukce tohoto úseku silnice. Rovněž v tomto čase bude probíhat frézování silnice z křižovatky na Králce až na konec Bulánky včetně pokládky nového povrchu vozovky. Objízdné trasy budou řádně vyznačeny, řiďte se prosím jejich pokyny, totéž platí i pro linky autobusů 422 a 652. S plánovanou uzavírkou bude spojeno částečné omezení dopravy občanů bydlících v těchto částí obcí, za což se jim omlouvám, ale s vidinou nové vozovky jistě vše zvládneme lehčeji.

V současné době probíhá na stránkách obce anketa na výběr **znaku a vlajky obce Oleška** a jejich přilehlých částí. Anketa probíhá do 31.10.2024, prosím vyjádřete se k předloženým návrhům.

Dále bych Vás chtěla pozvat na zajímavé podzimní akce, které proběhnou v našich obcích. Již 20.10.2024 se uskuteční na Bulánce ukázka první pomoci, 26.10.2024 Vás olešecká nadšená skupina zve na „Strašidelnou stezku na Šibeniční vrch“, 28.10.2024 je organizován v Olešce „Běh republiky“.

Všem organizátorům společenských a sportovních akcí velice děkuji.

Přeji Vám krásné podzimní dny.

Magdalena Vlasáková - starostka

Do lesa Mršince ke studánce chodíme rádi

Každý je omylný, a tentokrát i my.
A proto, prosíme, přijměte naši omluvu.

Máme za sebou náročný závěr školního roku, spojený s třídní hloubkovou kontrolou České školní inspekce, která dopadla výborně. A tak se stalo, že jsme do Zpravodaje 2024/02 omylem zaslali místo finálního článku jeho koncept. Druhý pokus už je správný. Děkujeme za pochopení.

Do lesa Mršince ke studánce chodíme rádi během celého roku. Tentokrát s námi šel nejen pan myslivec Zoubek, ale na jeho i naše pozvání také Ing. Patricie Jakešová, místopředsedkyně Klubu myslivosti.

K veliké radosti našich dětí s sebou vzala i svého psa Noru. Společně jsme v družném rozhovoru došli až ke studánce. Děti vzácné návštěvě ukázaly krmelec, zásyp, zasvěceně vyprávěly, jak o zvířátka pečují, jak důležitý je les nejen pro zvířata, ale i pro lidi.

Že nás trápí odpadky v lese i v okolí školky, kde si děti mají bezpečně hrát a nebát se, že se poraní o sklo, plech, či injekční stříkačku...

Debata byla srdečná, zajímavá, plná všetečných otázek našich zvědavých dětí.

Je znát, že se dětem pan myslivec intenzivně věnuje a zásobí je informacemi o zvířátkách a jejich životě, což p. ing. ocenila.

My se nyní těšíme na letní prázdninové zážitky a na les určitě nezapomeneme - na podzim opět ahoj u studánky !

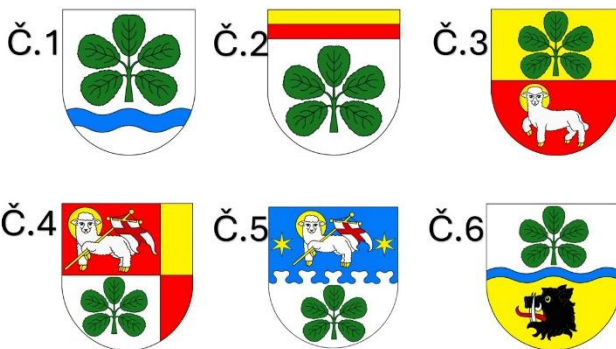
Vítáme nový školní rok s naší paní starostkou:

Obecní znak

Naše obec se rozhodla požádat heraldika Stanislava Kasíka o návrh obecního znaku a vlajky. Pan Kasík vytvořil šest návrhů obecního znaku. O jeho volbě můžete rozhodnout i vy prostřednictvím ankety na webových stránkách obce www.oleska.cz

Rozhodující slovo budou mít však zastupitelé na některém z příštích zasedání. To nejbližší se uskuteční 18. října v 18:00 v hasičárně na Bulánce.

Znak č. 1 – Ve stříbrném štítě na modrém vlnitým sníženým břevnem vztyčená zelená větev olše s pěti (1, 2, 2) odkloněnými listy.

Modré vlnité břevno odkazuje na Nučický potok protékající obcí Oleškou. Potok, na jehož březích rostly olše, velice pravděpodobně dal jméno vsi, která na jeho březích snad někdy ve 13. století vznikla. Větev olše je mluvícím znamením a odkazuje na jméno obce. Počet listů se shoduje s počtem místních částí. Větev symbolizuje společenství a jednotu místních částí v jednom celku. Stříbrný štít nemá žádný význam a byl vynucen heraldickým pravidlem o poměru tinktur. Teoreticky může být i zlatý.

Znak č. 2 – Ve stříbrném štítě pod zlato-červeně dělenou hlavou štítu vztyčená zelená větev olše s pěti (1, 2, 2) odkloněnými listy.

Větev olše je mluvícím znamením a odkazuje na jméno obce. Počet listů se shoduje s počtem místních částí. Větev symbolizuje společenství a jednotu místních částí v jednom celku. Stříbrný štít nemá žádný význam a byl vynucen heraldickým pravidlem o poměru tinktur. Hlava štítu opakuje barevnost základního rodového erbu knížat z Liechtensteinu, kteří byli dominantním vlastníky obce více jak dvě století.

Znak č. 3 – Ve zlato-červeně děleném štítě nahoře vztyčená zelená větev olše s pěti (1, 2, 2) odkloněnými listy, dole stříbrný vykračující, čelně hledící beránek se zlatou svatozáří a zbrojí.

Zlato-červeně dělený štít opakuje barevnost základního rodového erbu knížat z Liechtensteinu, kteří byli dominantním vlastníky obce více jak dvě století. Větev olše je mluvícím znamením a odkazuje na jméno obce. Počet listů se shoduje s počtem místních částí. Větev symbolizuje společenství a jednotu místních částí v jednom celku. Beránek se vztahuje k zasvěcení olešského kostela Všem svatým.

Podrobnosti o znacích č.4, č.5 a č.6 najdete na obecním webu

ZÁKLADNÍ ŠKOLA — OLEŠKA —

+420 321 697 689

www.oleska.cz

Oleška 103, 281 62

INFORMACE

- MODERNÍ UČEBNY
- NOVÉ VYBAVENÍ
- ŠKOLNÍ JÍDELNA
- STOJANY NA KOLA
- ZÁJMOVÉ KROUŽKY
- VENKOVNÍ PROSTORY SE ZAHRADOU
- PROSTORY PRO KULTURNÍ AKCE

QR

PŘIJÍMÁME NOVÉ ŽÁKY

SOKOLSKÝ
REPUBLICKY

28. ŘÍJEN 2024

SLAVÍME POHYBEM V OLEŠCE

Sokolský běh republiky Oleška

V pondělí 28. října proběhne v Olešce běh republiky. Tato akce se koná na osmdesáti místech po celé České republice. Je nám ctí, že můžeme být součástí tohoto podniku. Zázemí závodu je u Olešecké hospody Cena startovního je 200kč pro dospělého závodníka a 100kč za děti. Přihlásit se můžete přes webové stránky www.behrepubliky.cz V ceně je startovní balíček obsahující drobné dárky od sponzorů, účastnická medaile a startovní číslo. Přihlásit se můžete i pokud budete chtít závod pojmout jako procházku. Časový limit není stanoven.

- Prezentace začíná od 12h
- V 13:00 proběhne závod pro děti 2017 a mladší na 250m
- V 13:15 odstartují starší děti na 500m
- V 14:00 start hlavního závodu na 7,5km

Více info na:
www.behrepubliky.cz/propozice/oleska

Jan Vedral

REGISTRUJ SE NA WWW.BEHREPUBLICKY.CZ

GENERÁLNÍ ODÁVATEL
ALPINE PRO

HLAVNÍ PARTNEŘI
PENNY.

cepi

EUC

INSTITUČNÍ PARTNEŘI
NÁRODNÍ SPORTOVNÍ AGENTURA

PARTNEŘI
GENERALI INVESTMENTS

Česká pošta

HLAVNÍ MEDIÁLNÍ PARTNEŘI
Radiožurnál Sport

Česká televize

deník.cz

DRBNA

Krymlovské vinobraní

Dne 14. září 2024 proběhl další ročník Krymlovského vinobraní. Začátek byl v 15 hodin v kulturním domě, což byl velký rozdíl oproti minulým ročníkům, kdy to probíhalo na plácku před kulturním domem pod připravenými stany na sezení. Tento rok bylo mimořádně deštivé počasí a zima, museli jsme zrušit skákací hrady pro děti a přípravný výbor se obával, zda vůbec někdo dorazí. Ale i přes ošklivé počasí začali chodit rodiče s dětmi, i lidé bez dětí, hudební skupina Laria hrála dětské písničky a dvě mladé slečny (Veronika Tůmová a Sofie Golnerová) neúnavně moderovaly na tyto písničky hry pro děti.

V průběhu odpoledne se začaly prodávat lístky na bohatou tombolu a pokud měl někdo to štěstí, že si zakoupil výherní lístek, mohl si hned dojít pro svou výhru. Po odchodu dětí změnila kapela repertoár a začala hrát pro dospělé. Pil se výborný burčák, víno, měli jsme i něco slaného a sladkého k zakousnutí, tančilo se i povídalo se sousedy. Někteří by možná ocenili, kdyby bylo více prostoru bez hudby, a díky tomu více prostoru k rozhovoru se sousedy, abychom se navzájem slyšeli.

Je škoda, že v přípravném výboru je jen malý okruh lidí, stále stejných a nepřipojí se k nám další, třeba i mladší lidé, aby nám pomohli zorganizovat tuto báječnou akci, a třeba přišli i s novými náměty, jak něco udělat lépe nebo jinak.

Chtěla bych poděkovat celému přípravnému výboru, bez kterého by se tato akce (stejně jako každý rok) neuskutečnila, že obětovali svůj čas, nápady a elán a pomáhali před akcí, při akci a i po skončení. Bylo to moc hezké, kdo přišel, mohl se vyřádit při tanci, popovídat si, něco popít. A i přes velmi ošklivé počasí byla velká účast lidí z Krymlova i okolí.

Teď už se zase budeme těšit na další ročník. Pomozte nám ho připravit a přijďte!

Marcela Jelínková

Události

17.10.2024 – 7.11.2024 uzavřena vozovka od křižovatky v Olešce (u prodejny) směr Králka, z důvodu opravy této části vozovky, frézování vozovky a nová pokládky povrchu z Králky na Bulánku - svoz odpadu bude běžně zajištěn

20.10.2024 **Kurz první pomoci** v hasičárně na **Bulánce** od 15 hodin

26.10.2024 **Strašidelná stezka v Olešce** na „Šibeniční vrch“

26.10.2024 Posvícenská **zábava v Krymlově**

28.10.2024 **Běh Republiky** – start i cíl v Olešce

5.11. (navečer) a 6.11.2024 (cca do 14 hod) – **pokládka povrchu vozovky z Králky na Bulánku** – NEVJÍŽDĚJTE PROSÍM DO TOHOTO ÚSEKU

9.11.2024 Klaun EDA

Události

Volby do Zastupitelstva krajů dopadly v našich obcích takto:

celkem voličů 723

Vydané obálky 266

Volební účast 36,79%

Ano 2011	128	48,5%
Starostové a nezávislí	48	18,2%
Spolu	41	15,5%
Stačilo!	16	6%
Česká pirátská strana	11	4,2%
SPD, Trikolora a PRO	8	3%
ANO lepší Česko s mimozemšťany	3	1,1%
Sociální demokracie	2	0,75%
Lepší život pro lidi	2	0,75%
Jistota a budoucnost	2	0,75%
Zelení a SEN 21	1	0,37%
DSZ - Za práva zvířat	1	0,37%
Přísaha občanské hnutí	1	0,37%

28.7.1914 -11.11.1918

Dějiny 1.svět. války našich obcí

26.července 1914 byla vyhlášena válka se Srbskem, z které se vyvinula válka světová a trvala do 28.října 1918, tedy celá čtyři léta. (takto si zapsali datum do kronik) Zpráva o vypovězení války překvapila a zdrtila všechny, beze slov, v němém bolu potácel se lid, s pláčem a hlasitým nářkem loučily se děti a ženy se svými muži. Zprávy od vojinů docházely brzy z bojiště ruského, často a hojně, ze srbského přímo strašné zvláště z počátku, samý nářek na hlad v poli. (příšší ranění vyprávěli, že po vpádu do Ruska živilí se jen syrovýma bramborami a řepou, a po ústupu k Přemyšlu někteří až 6 dní jiného nejedli.) Domácí obyvatelstvo pomalu se smířilo s osudem svým, ženy nuceni chopit se pluhu a obdělávat svoje pole. Značně přispěla k uklidnění myslí podpora vyplácená státem ženám vojinů a jejich dětem.

Jaké oběti musela obec přinést, vidno z následujícího. Hned po vypuknutí války musila dodat 12 párů potahů s vozy jako příprěž na tzv. „piřpon“. Potahy se nevrátily, vzaly za své při náporu Rusů v Haliči.

Na to 29. 11. nařízena rekvisice ova, pšenice a ječmene.

13. 12. 1914 musila obec umístit v obecním domku 10 polských uprchlíků (hl. Židů), později několik Srbů a Italů-zajatců. Do obce chodili rekvisiční komise s vojáky a předepisovali zemědělcům větším i malým dávky obilí, již této musili odvádět do Českého Brodu. Často chodili i na dobytek, takže chlévy zely prázdnotou. Obec musila upisovat válečnou půjčku. Do pole odešlo nejdříve aktivní vojsko, pak postupně. I. výzva do 37 let, II. Výzva do 42 let, mezitím nastoupily 26.srpná odvedení rekruti.

Za příčinou racionálního využívání denního světla, v letních měsících a úspory látek hořlavých zavádí se tzv. letní čas od **1.května do 30. září 1916**, hodiny zařízené dle času dosavadního postrčeny o hodinu napřed. Z nařízení hejtmanství smí se pivo v hostincích prodávat: Od 1.října 1916 od 6,00 hodin do 10. hodin ve všední den, v neděli od 3. hodin do 10. hodin, každému hostu v místnosti i přes ulici pouze 1 litr. (V městech nelze po celý týden pivo dostat, u nás někdy)

21.11.1916 Rekvírovány ze zdejších zvonů dva, k úkonům válečným a sice:

1.) zvon zv. "Pana Maria vážící 668 kg v r. 1519 ulitý s nápisem: zvon domini milesimo cccccix me fecit bartolomeus, en ego campana nunguam pronuntio vana ignem, rcl furtum bellum, aut funus honestum. Owimefecit magistr bartolomeus momen habet in nova civitate pragensis, ex hoclaus deo patri omnipotenti atd. (ton G) Zvon tento vyjmut z rekvisice jako starobylý, odevzdán však poněvadž byl na straně kus vyražen (z nebezpečí prasknutí.)

2.) zvon zv. "Pán Ježíš" vážící 156 kg s nápisem "Pojdte ke mně všichni, kteří pracujete a obtíženi jste, a já vás občerstvím". Tento roku 1515 (1615) slitý zvon ku cti ukřižovaného spasitele našeho pro farní chrám P. Všech Svatých ve Volešci léta p.1883 přelil Diepold zvonář v Praze. (ton C)

3.) klekáníček v Bulánce vážící 12 kg. (koupěný ze sbírky za 25 zl.)

4.) klekáníček v Králce vážící 12 kg. (koupěný ze sbírek za 25 zl.)

Vojenský zástupce po krátké poradě s místním duchovním správcem sepsal protokol, aniž se ohlížel na předpisy dané ve příčině rekvisice zvonů. Celková váha zvonů byla by 1.301 kg, z čehož odevzdáno 848 kg (dle předpisů vojenských 2/3.) odvrženo za zvony 3.392 korun.

Zvony, celé z věže shozeny, do Kouřima na dráhu odvezeny, tamtéž zváženy a ofotografovány. Peníze za zvony však ještě 22.ledna 1917 nepřišli. Odvody 17 cti letých.1917 Válka zuří dále.

Bída a nedostatek jeví se stále více, nedostatkem uhlí a abnormálních mrazů trvajících od 14. března do 17. března (u nás až – 24 °C) ptactvo i zvěř hynula, dobytek v chlévech, brambory mrzly i ve sklepích.

U nás od Vánoc zavřené školy, pro nedostatek uhlí. V březnu po třetí odvody do 45 let. Odváděn poslední zbytek ze zbylých mrzáků. Z 1000 českých pivovarů přestalo vařit přes 600 pivovarů. Černokostelecký dodává měsíčně po ½ hektolitru do svých hostinců

Zima dlouhá krutá, stále sníh a déšť s mrazy až do konce dubna zuří. Letošní nekonečná zima měla podobnou družku v r. 1824 a dle starých letopisců v r. 1799, kdy trvala od listopadu do konce dubna. Žeň na to prabídná a nastal hlad. Na česko-budějovicku kupují psy za dosti vysoké ceny k jídlu pro velký nedostatek masa.

Červenec u nás strašné sucho, všechno vadne vedrem. Teploměr ukazuje 30-35°C ve stínu a na slunci 40-50°C.

Dne 2. července místodržitelství v Praze dovoluje střeleti vrány, sojky a kavky pro výživu obyvatelstva, ale není prach a broky.

Od května tohoto roku se do Olešky vůbec nedostává pivo do hostinců. Není tabák. Zaveden zase letní čas.

1918 V Čechách zuří španělská chřipka. Dne 28.října roku 1918 byla na Václavském náměstí v Praze oficiálně vyhlášena samostatnost a pro národy bývalého Rakousko-Uherska se začaly psát nové dějiny.

Dva týdny před koncem války tak vznikla tzv. "První republika", což je dodnes označení pro Československo v období od roku 1918 až do vzniku Mnichovské dohody v roce 1938. První republika zahrnovala území Čech, Moravy, Českého Slezska (jižní část Slezska), Slovenska a Podkarpatské Rusi. Na jejím území se hovořilo více než půl tuctem jazyků – česky, německy, slovensky, maďarsky, polsky, rusínsky, různými nářečmi Ukrajiny, romsky, rumunsky, jidiš apod.

11.listopadu konec války.

1919 Podle nového volebního řádu volí i ženy, jež také voleni býti mohou. V české republice 1. květen a 28.září prohlášeny za státní svátky.

1920 byla slavnost – sázení lípy svobody pod kostelem, kde promluvil říd. učitel Jan Krutský.

1921 byla slavnost – Odhalení pomníku padlým, který postaven byl sdružením spolků a dobrodinců, příčiněním faráře p. E. Hellera. Při slavnosti zazpívány dva mužské sbory-promluvil okresní tajemník z Kostelce n.Č.lesy p. V. Kulič a o každém padlém několik slov uvedl.

Po vzoru jiných obcí a měst byl na Bulánce pěti zdejšími osadníkům, a ještě osmi jiným padlým ve světové válce k jejich uctění postaven v tomto roce pomník. Pomník zhotovil Josef Jásek, kameník z Kouřimi za 3400 Kč. Úpravu a ohrazení místa provedli někteří obětaví občané zdarma. Potřebný dřevěný materiál daroval pan Bedřich Lonský, majitel lesa Ostráku. Okrasné stromy, jako lípy, tuje atd. daroval p. Jaroslav Veselý, majitel školek a průmyslových závodů v Molitorově. Slavnost odhalení pomníku odbývala se 27.?. t.r. za veliké účasti lidu z celého okolí. Při odhalení pomníku promluvil slavnostní řeč pan Josef Vaněk z Kostelce nad Černými lesy. Pomník postavila osada Bulánka za spoluúčasti osady Králky a Kouřimských Vrchů. Stojí na levé straně okresní silnice kouřimsko-kostelecké. Na pomníku jsou jména 13 padlých s 12cti podobenkami. Po vyúčtování slavnosti a zaplacení všech vydání jeví se aktiva ve výši 1719 korun. Obnos ten byl rozdělen následovně. Každému sirotku po padlém vojínu byla odevzdána spořitelní knížka s vkladem 100 korun.

Na zakoupení nového zvonu byla v roce 1923 uspořádána sbírka, z které byl zakoupen zvon nový. Sbírkou v naší osadě a sousedních Vrchách provedli dva obětaví občané, Fr. Krutský a Jan Havránek. Místní kroužek divadelních ochotníků daroval 100 Korun. Zvon byl koupen u firmy K. Šilhavý, zvonárna v Pardubicích za 935 K a 84 halířů. Na zvoně je vylit obraz sv. Václava s letopočtem 1923.Na zvoničku ji přimontoval Fr. Sadílek.

Monika Havránková

Nohejbalový turnaj a letní kino na Bulánce

V sobotu 17.8. jsme na Bulánce uspořádali tradiční nohejbalový turnaj trojic. Začátek byl naplánován na 13:00, ale pozlobilo nás počasí a kvůli dešti jsme start museli o hodinu posunout. Turnaje se letos zúčastnilo 6 soutěžních týmů s četným zastoupením domácích hráčů. Zápasy byly vyrovnané a poměrně kvalitní. Cenu za první místo si nakonec odvezl tým z Kostelce.

Večer po turnaji na Bulánku k hasičárně přijelo letní kino. Počasí už nezlobilo a volba filmu, promítal se film Léto s Broučkem, se ukázala dobrá, jelikož se u hasičárny sešlo mnoho diváků a strávili tu pěkný večer.

Karel Hetzendorf

Činnost JPO Oleška

Začnu krátkým vysvětlením, jelikož je to s těmi hasiči tak trochu schizofrenie. Od roku 2005 máme na Bulánce založen Sbor dobrovolných hasičů (SDH). Sbor dobrovolných hasičů je spolek lidí, založený za účelem provozování nějaké spolčené činnosti. V našem případě tou činností byl požární sport.

A teď z druhé strany. Obec má povinnost mít zajištěnu požární ochranu. To může být dvěma způsoby. Buď si to sjedná dodavatelsky a bude za to platit někomu cizímu, nebo založí svou Jednotku požární ochrany (JPO). Na činnost jednotky požární ochrany a na členství v ní jsou kladeny úplně jiné požadavky. Sbor dobrovolných hasičů tyto požadavky nespĺňuje a proto k zajištění požární ochrany obce nestačí.

Obec se tedy rozhodla založit Jednotku požární ochrany a oslovila členy SDH Bulánka, jestli by se stali i členy JPO a zajišťovali tak požární ochranu obce. Bulánečtí dobrovolní hasiči souhlasili a JPO byla založena.

Každý člen JPO musí být zdravotně a odborně způsobilý. Všichni jsme proto museli navštívit lékaře a absolvovat za tímto účelem zdravotní prohlídku. V sobotu 14.9. jsme pak v hasičárně absolvovali první školení pro zajištění základní odborné způsobilosti. V brzké době pak někteří z nás musí absolvovat další školení pro velitele, pro strojníky a pro obsluhu motorové pily. V neděli 20.10. absolvujeme všichni školení první pomoci.

V pátek 13.9. jsme byli vyzváni k přípravě a pohotovosti z důvodu možných povodní. V hasičárně jsme si tedy připravili zatím dostupné vybavení – náradí, stříkačka, motorová pila, ... a očekávali, že budeme povoláni k prvnímu výjezdu. V sobotu jsme objeli naše obce a monitorovali situaci zda nehrozí vylití vodních toků či rybníků a zda někde není spadlý nějaký podmáčený strom. Bohudík jsme na našem území pouze odstranili pár spadlých větví na komunikacích.

Opravdový první výjezd nás čekal v neděli večer. V 19:57 jsme byli povoláni do Kouřimi, kde hrozilo vylití potoka Výrovka, k technické pomoci místní JPO. V Kouřimi jsme plnili pytle pískem a z pytlů stavěli protipovodňové zábrany v místech, kde hrozilo vylití a škody na majetku. I tam se to naštěstí obešlo bez větších následků.

Karel Hetzendorf

Koutek přírody

Nyní bych se chtěl zabývat rostlinami a jejich plody, zrající v létě a na podzim.

Většina lidí z venkova zná záškodnost jedovatých plodů, myslím ale, že je dobré si paměť osvěžit. Zejména pokud jdeme s malými dětmi na procházku do polí a lesa.

Děti hodnotí plody podle barvy a chuti, nepoznají jedovatost. Proto pozor a dozor u nich je velmi důležitý.

Jedovaté rostliny na které narazíte v lese i na zahradě:

Při sběru lesních plodů nebo obyčejné procházce lesem můžeme narazit na řadu jedovatých rostlin, které při použití způsobí vážné zdravotní potíže. Jedovaté rostliny se ale běžně nachází i doma na zahradě. Řada květin, které pěstujeme, je jedovatá. Mohou ublížit vám, dětem i domácím zvířatům.

Pojďme se blíže zaměřit na to, jaké jedovaté rostliny v našem prostředí můžeme objevit.

Při procházce přírodou na jedovaté rostliny běžně narazíme, obvykle by nás ani nenapadlo je konzumovat. Problém ale nastává především u rostlin, které mají bobulovité plody připomínající běžné lesní ovoce.

Rostliny mají ale jedovatá semena a listy, dávejte si tak pozor na přenašení jedovatých látek z rukou do úst. Při procházkách buďte na pozoru a hlídejte především své děti.

Pojďme si nyní popsat několik rozšířených jedovatých rostlin.

Konvalinka vonná

Je známá jedovatá rostlina z čeledi chřestovitých, je rozšířena po celé Evropě a oblíbená i u nás.

Otravy konvalinkou nejsou příliš časté. K otravě dochází při žvýkání listů či stonku i po jídání červených plodů. Při otrávení se můžeme dokonce vodou z vázy, ve které byly konvalinky uloženy!

Otrava se projevívá nevolností, zažívacími potížemi, omámeností a zvýšeným pocením.

Rulík zlomocný

Prudce jedovatá rostlina, která roste v nížinách i pahorkatinách v polostínech. Má fialové květy, z nichž se stávají krásné černé plody. Ty se podobají třešním a mohou se s nimi zaměnit.

Považuje se za jednu z nejedovatějších rostlin ve střední Evropě. Podle statistik je celá polovina otrav na území ČR způsobena právě rulíkem. Pro malé děti může být smrtelnou dávkou 3 bobule, pro dospělého i 10 bobulí.

Vraní oko čtyřlísté

Je další lesní rostlinou, které se může splést s lesními plody. Bobule vypadá jako krásná velká borůvka. Vraní oko je prudce jedovaté, bobulí se ale nedá příliš mnoho sníst, protože je jejich chuť odporná a rostlina zapáchá. I přes jedovatost tak nejsou otravy příliš časté.

Tis červený

Jedním z oblíbených keřů či stromů, které se objevují v parcích, na hřbitovech a dalších veřejných místech, je tis červený. I on patří mezi jedovaté rostliny. Jedná se o nejedovatější strom, který u nás roste. V jehlicích, kůře i semenech má jed taxin, který způsobuje křeče, zvracení, nevolnost a poruchy srdce i zástavu dechu. Nicméně růžové plody tisů nejsou jedovaté a používají se k výrobě vína a dalších potravin.

Durman obecný

Další známou jedovatou rostlinou, která v našich oblastech roste, je durman obecný. Vyskytuje se kolem plotů a cest a také na rumiškách. Může se na plodinách objevit také jako plevel, některé druhy se pěstují na zahradě jako okrasné rostliny. Durman obsahuje jedovaté alkaloidy a je silně toxický. Je známý také díky halucinogenním účinkům, během kterých se může člověk i zranit. K otravě dochází při inhalaci výparů při vypalování rostlin.

Bolehlav plamatý

Rostlina hojně rozšířená v Evropě, Asii i Africe. U nás se hojně vyskytuje a snadno se zamění s petrželí či anýzem. Rostlina je silně jedovatá, v minulosti se dokonce používala k popravám. Obsahuje ve všech svých částech alkaloid konlin.

Mezi další jedovaté rostliny, na které můžeme narazit, patří např. Oměj, náprstník, blin, ocún či rozpupek nebo hlaváček.

Pozor si dávejte také na jedovaté rostliny na zahradě. Spousta okrasných rostlin obsahuje jedy, které mohou způsobit vážné zdravotní problémy. Do skupiny jedovatých rostlin na zahradě patří např. Leknín, narcisy, mahonie, pěnišníky, azalky, zimoztráz, kokořík, jmelí, kapradě či pryskyřníky a břechťany.

Největší riziko otravy hrozí samozřejmě u rostlin, které připomínají jedlé plody a které člověk zkonsumuje záměrně. Před konzumací lesních plodů si dobře prohlédněte celou rostlinu a nenechte se zmást podobností samotných plodů. Pozor si dejte i nesvé zahradě a hlídejte své děti. Nenechte je aby krmily zvířata rostlinami, i psi a kočky se totiž mohou otrávit. Ale co jen jedovaté rostliny, nejedovatější pro lidi je jedovatá slina.

Pokud se zamýšlíme na počasím před desítkami let a nyní, zdá se mi, že máme jen léto a mírnou zimu, jako roční období.

Příjemné pozdní léto přeje Číman

Rulík zlomocný

Tis červený

Námět na výlet – podzemí jílovského zlatodolu

Jako každým rokem, vnoučata část prázdnin tráví u nás v Brniku. Člověk s nimi omládne, ale občas není jednoduché pro ně vymyslet i zábavu, která by je plně zaujala, odtrhla od neustálých mobilů a iPadů a poskytla jim případně i nějaké nové poznatky. To se myslím povedlo, když jsme společně s vnuky navštívili bývalý zlatorudný důl v Jílovém, konkrétně Důl Pepř se štolou Václav.

Jílové bylo největším zlatorudným dolem v Česku. Dolů a štol bylo v revíru původně velké množství, neboť hlubinné dobývání potvrzují historické prameny minimálně od 12. století. V průběhu historie došlo u řady z nich k propojení podzemními chodbami, a tak v roce 1968, kdy byla těžba v revíru ukončena, bylo možno hovořit pouze o ložisku Jílovém, kde byly provozovány jednotlivé doly, resp. šachty Pepř, Bohuliby a Radlák, vázané na společnou úpravu rudy. Celková produkce zlata za dobu celé historie se udává v rozmezí 7 - 10 tun. Největší rozkvět dolování zde probíhal ve 14. století a lze si domyslet, že ekonomická moc Jana Lucemburského a císaře Karla IV se opírala o příliv zlata z Jílového. Je doloženo, že rozkvět Starého města a založení Nového města Pražského byly tímto zlatem financovány.

Po několika desetiletích se našla malá skupina nadšenců, sdružená do společnosti Montanika, kteří si zajistili příslušná povolení a od roku 2013 zahájili projekt zpřístupnění bývalého slavného dolu Pepř, a to obnovením štol Václav od břehů Sázavy. Jedná se o amatérskou partu přátel s láskou k podzemí, geologii a hornictví, kteří pro tento projekt obětují veškerý svůj volný čas a je opravdu obdivuhodné, co dokázali vybudovat a nabízí nyní k prohlídkám.

Práce zahájili vymáháním části štol Václav, jejím zrekonstruováním a odvodněním. Následovalo vyčištění a zajištění navazujících chodeb, položení 500 m kolejové trati, zajištění dobývek na žíle Šlojír – legendárním zdroji zlata v Jílovém. Doplněno bylo technické vybavení dolu, které odpovídá době, kdy zde probíhalo dolování. Především se jedná o kompresorovou stanici pro ukázkou chodu strojů poháněných stlačeným vzduchem, vrtaček, přehazovacího nakladače, dále škrabáku, důlní elektrické lokomotivy a vagonků pro přepravu horníků. Jako doplněk zajistili dokonalé nasvícení podzemních vydobytých prostor, včetně těch zatopených, pod hladinou. Letos na podzim zpřístupní pro zájemce i podzemní „ferratu“ starými dobývkami mezi jednotlivými patry. Ta však bude pouze pro účastníky starší 18ti let.

Exkurze do dolu jsou v průběhu letních měsíců organizovány o sobotách a nedělích, v případě většího zájmu i některé pátky. Od září jsou v předstihu vypisovány termíny (většinou jeden víkend v měsíci) na měsíc následující. Počet návštěvníků v jedné skupině je omezen na 16-24, a proto je nezbytné se v předstihu objednat na stránkách www.jilovskezlatodoly.cz. Přístup v doprovodu rodičů je umožněn dětem od šesti let. Pro skupinu minimálně 16 návštěvníků lze prohlídku dolu objednat individuálně podle dohody. Pozn. v případě zájmu bych byl schopen prohlídku dohodnout.

Prohlídka trvá zhruba 3 hodiny a návštěvníci projdou zhruba 4 km chodeb. Každý návštěvník obdrží helmu (vč. hygienické jednorázové vložky) a lehkou důlní lampu. Prohlídka dolu je doplněna velmi poutavým a fundovaným výkladem v pauzách mezi jednotlivými přesuny důlními chodbami a při ukázkách práce důlní techniky. V úvodu se navíc přesun uskutečňuje po úzkých dřevěných lávkách, tak ani děti se nemají případně čas „nudit“. Podle svých vnuků (10 a 12 let) jsem poznal, že je to opravdu bavilo a byl pro ně silný zážitek.

V průběhu prohlídky uvidíte ukázky vrtání pneumatickými vrtačkami, odtěžování rozvolněné rudniny z dobývky škrabákem (obr. 1), nakládání rudniny do důlního vozíku přehazovacím bagrem, svezete se důlním vláčkem. Cca čtyřminutová jízda v úplně tmě a patřičném hluku vám dá představu, jak se horníci v podzemí přepravovali na vzdálená pracoviště. Jízda vláčkem se určitě bude nejvíce líbit dětským návštěvníkům. Samozřejmě uvidíte, jak vypadají křemenné zlatonosné žíly i středověké dobývky na nich. V podzemí je umístěna i malá expozice místních minerálů vč. vzorků se zlatem a ukázka fluorescence vybraných minerálů pod UV světlem. Nakonec návštěvníci exkurze zažijí i reálný odstřel. Nikdo se nemusí bát, proveden je v jiné chodbě a dostatečně vzdálenosti, ale zadunění je to pořádné, včetně citelného otřesu. Pozn. všechny demonstrovány aktivity byly odsouhlaseny dozorovým Báňským úřadem. Návštěva dolu vyžaduje terénní obuv, oděv s dlouhým rukávem a nohavicemi (bližší informace naleznete na <https://www.jilovskezlatodoly.cz>).

Mě nejvíce fascinovaly obrovské vydobyté prostory, vytěžené a dochované již od středověku, včetně těch zatopených s průzračně namodralou vodou pod úrovní procházkové chodby. Tyto prostory, připomínající obrovské jeskyně, jsou velmi umě nasvícené.

Na závěr si každý návštěvník exkurze může pokusit najít vlastní kousek rudy se zlatem na hromadě narubané žiloviny. Pokud budete mít štěstí, tak samozřejmě bude pouze milimetrových rozměrů (obr. 2) a na vzorku ho v podzemí rozhodně nevidíte. Při přebírání kamenů se vám tam sice občas něco kovově zaleskne, ale to bývá pyrit, tzv. „kočičí zlato“. Vzorek je proto třeba vzít domů, omýt, nejlépe v octové vodě, aby se smyly i uhličitánové povlaky a pak nejlépe pod lupou prozkoumat. A děti mívají zkoumají rádi...

Ještě jednou zdůrazňuji, že na exkurzi je třeba se v předstihu objednat na uvedeném webu provozovatele, včetně zaplacení vstupného. To je z důvodu závaznosti objednávky v souvislosti s maximem počtu účastníků v každé exkurzní skupině. Podmínky případného storna jsou uvedeny. Nakonec moto společnosti Montanika je: „nejsme muzeum, jsme důl“.

Návštěvu dolu lze spojit s prohlídkou železničního viaduktu Žampach, což je impozantní žulový most, nalézající se v blízkém sousedství štol. Jedná o nejvyšší kamenný železniční most v ČR s výškou 41,7 m. Na jeho stavbě se koncem 19. stol. podíleli především dělníci z Itálie. Z parkoviště půjdete cca 150 m zpět, zahnete doleva na úzkou silničku do údolí Studeneckého potoka a po desítkách metrů se vám otevře výhled na tuto úžasnou stavbu. Místo exkurzní štol Václav: Žampach, Jílové u Prahy, na břehu Sázavy; od nás cca 45 km a necelou hodinku jízdy (viz. mapy Seznam či Google). Parkoviště je u blízkého Penzionu a restaurantu Jaro, cca 150 m od ústí štol Václav.

Miroslav Šedina

